

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Ert dnr KN2023/04217
Vårt dnr R-2024-2

Malmö den 29 januari 2024

REMISSVAR: EU-kommissionens förslag om att förhindra spill av plastpellets för att minska utsläpp av mikroplast

Avfall Sverige är kommunernas branschorganisation inom avfallshantering. Det är Avfall Sveriges medlemmar som ser till att avfall tas om hand och återvinns i landets alla kommuner. Vi gör det på samhällets uppdrag: miljösäkert, hållbart och långsiktigt. Vår vision är "Det finns inget avfall". Vi verkar för att förebygga att avfall uppstår, att mer återanvänds och att det avfall som uppstår återvinns och tas om hand på bästa sätt. Kommunerna och deras bolag är ambassadör, katalysator och garant för denna omställning.

Avfall Sverige bildades redan 1947 och har omkring 400 medlemmar. Avfall Sveriges medlemmar är kommuner, kommunalförbund, kommunala bolag och kommunala regionbolag inom avfall och återvinning. Deras kunder utgör Sveriges invånare och en stor del av näringslivet. Genom medlemmarna representerar Avfall Sverige Sveriges befolkning. I Avfall Sverige ingår, som associerade medlemmar, cirka 150 tillverkare, konsulter och entreprenörer aktiva inom avfallshantering.

1. Förslagets koppling till Avfall Sveriges generella ståndpunkter

Avfall Sveriges årsmöte har, bland annat i fråga om plast, fastställt ett antal ståndpunkter som är vägledande för Avfall Sveriges ställningstaganden och åtgärder för att utveckla avfallshanteringen och kommunernas roller. Här kan bland annat nämnas att:

- Avfallsanläggningar ska lokaliseras, utformas och drivas så att människors hälsa samt miljön skyddas både på kort och lång sikt.
- Använd plast ska cirkuleras. På en global nivå är det centralt att kvalificerad avfallshantering finns etablerad för att förhindra att plast dumpas i vattendrag, de primära källorna till plastavfall i världshaven via de stora floderna.

2. Kommentarer

Avfall Sverige välkomnar förslaget som utgör en av EU:s åtgärder mot plastnedskräpningen och som adresserar källorna genom krav på producentledet och i försörjningskedjan.

Artikel 1

Avfall Sverige menar att med tanke på plastmaterialens låga densitet bör förordningens tillämpningsområde inte begränsas till ekonomiska aktörer som hanterar mer än 5 ton plastpellets årligen. Gränsen borde sänkas betydligt, åtminstone ner till 1 ton årligen. Även avgränsningen av vilka transportörer som ska omfattas bör utvidgas; från de som transporterar plastpellets *inom* unionen, till de som transporterar plastpellets *till, från eller inom* unionen. Detta för att förordningens krav om riskbedömning etc. tydligt ska omfatta även den del av transporten som inte går mellan medlemsstater.

Även om detta är en harmoniserande förordning, bör det vara tydligt att den inte hindrar tillsyns- och prövningsmyndigheter att ställa motsvarande krav där det är befogat, även i det fall aktörer hanterar mindre mängder plastpellets årligen.

Artikel 3

I artikeln står det bland annat att ekonomiska aktörer och transportörer ska vidta omedelbara åtgärder för uppstädning. Det bör även framgå att de ska stå för kostnaderna.

Artiklar 4.4 och 5 sista stycket

Avfall Sverige avstyrker att det offentliga registret (tillsynsregistret) över verksamheterna måste vara tillgänglig via en websida. Det bör räcka att registret är offentligt och tillgängligt för allmänheten. Det bör tydliggöras att uppgifter som är sekretessbelagda enligt offentlighets- och sekretesslagen inte ska publiceras (jämför förordningen (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar och liggande ändringsförslag).

Det svenska genomförandet

Förordningen kommer att gälla som lag i medlemsstaterna. Kraven bör preciseras i svensk lagstiftning i första hand genom komplettering av befintlig lagstiftning, för att undvika dubbelreglering och oklarheter. Tillsynsvägledningen bör också beakta behovet av samordning med befintligt regelverk, för en effektiv tillsyn, minskad regelbörda och undvikande av dubbelreglering. Som exempel kan nämnas följande:

- För anmälnings- och tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter finns redan nu en skyldighet att anmäla ändringar av verksamheten: jämför den föreslagna artikel 3.3 med 1 kap. 10 och 11 §§ miljöprövningsförordningen (2013:11). Den s.k. 6-veckorsregeln gäller för dessa verksamheter, se 9 kap. 6 c § miljöbalken. Det behöver alltså tydliggöras om och när 6-veckorsregeln gäller.
- Myndigheterna har redan en allmän skyldighet enligt 27 § förvaltningslagen (2017:900), 4 och 5 kap. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) samt 1 kap. 7 § miljötillsynsförordningen (2011:13) att anteckna, diarieföra och registrera ärenden och

inkomna uppgifter samt hålla ett offentligt register över tillsynsobjekt under återkommande tillsyn. Jämför med föreslagna artikel 3.4, 4.4 och 5 sista stycket. Vid genomförandet ska beaktas svårigheterna med om varje tillsynsmyndighet tvingas att skapa en egen webbplats och en egen webbtjänst för att få in uppgifterna som krävs enligt det remitterade förslaget. Sådana onödiga pålagor på myndigheter och verksamheter bör undvikas i en eventuell nationell lagstiftning som kompletterar förordningen, jämför liggande ändringsförslag angående medelstora förbränningsanläggningar, KN 2023/04128.

- En allmän skyldighet att göra riskbedömningar framgår redan av 26 kap. 19 § miljöbalken. För anmälnings- och tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter gäller även en straffsanktionerad skyldighet att omedelbart anmäla driftstörningar i enlighet med den s.k. egenkontrollförordningen (1998:901), samt skyldighet att ha rutiner för att fortlöpande kontrollera att utrustning m.m. för drift och kontroll hålls i gott skick, för att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön, samt att fortlöpande och systematiskt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt. Jämför här med föreslagna artikel 4.1 och 4.2 samt skyldigheten enligt artikel 9.1. att upplysa (tillsyns)myndigheten om incidenter och olyckor samt beräknat utspilda mängder plastpellets. För vissa verksamheter är detta alltså att jämställa med skyldigheten att *omedelbart* anmäla driftstörning. För icke anmälningspliktiga eller tillståndspliktiga finns ingen reglering om att det ska ske, att det ska ske omedelbart eller att denna skyldighet är straffsanktionerad.

För fortsatta kontakter i dessa frågor hänvisar vi till vår seniora miljöjurist Andrea Hjärne, andrea.hjarne@avfallsverige.se, telefon 040-35 66 36.

Med vänlig hälsning,
Avfall Sverige

Lars Stjernkvist
Ordförande

Tony Clark
Vd